1848. N°. 107.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 6 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 5 September.

Gisteren is alhier de 8ste verjaardag van Z. K. H. den Erfprins op de gebruikelijke wijze gevierd.

'sGRAVENHAGE, 4 September.

Z. M. heeft benoemd tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den Adjudant-Onderofficier van het corp Marechaussee met rang van Officier, H. Smeda.

— Z. M. heeft de besturen der verschillende kerkelijke gezindheden doen uitnoodigen, in hunne gebeden den Almagtige af te smeken de gelukkige bevalling en verder herstel zijner beminde Dochter, H. K. H. Mevrouw de Erfgroothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, die zich in gezegende omstandigheden bevindt.

— Z. M. heeft magtiging verleend, dit jaar de gewone inspectie over de verlofgangers der nationale militie, in October, niet te doen plaats hebben, vermits die inspectie zich zou moeten bepalen tot miliciens der ligting van 1844, die in hun laatste dienstjaar zijn.

— Heden wordt in deze Residentie met de gebruikelijke plegtigheden gevierd, de 8ste verjaardag van Z. K. H. Prins Willem, Erfprins van Oranje.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden, heeft de centrale afdeeling haar verslag uitgebragt over de twaalf wetsontwerpen tot herziening der Grondwet, en zijn de beraadslagingen bepaald op morgen ten half 2 ure.

Uit de thans gedrukte en aan de leden van de beide Kamers der Staten-Generaal rondgedeelde processen-verbaal van het onderzoek in de afdeelingen, over de twaalf wetsontwerpen, deelen wij hier bij wijze van kort uittreksel het volgende mede:

In de *Eerste* Afdeeling hebben zitting de Heeren: Baron Huissen van Kattendijke, van Nes, van der Houven, Jhr. van Akerlaken, Graaf van der Duyn van Maasdam, Baron van Heeckeren van Enghuizen en Graaf Schimmelpenninck, President.

De leden oordeelden dat de doelmatige behandeling zal bevorderd worden, wanneer elk hunner in de eerste plaats zijn gevoelen doet kennen nopens het geheel der twee wetsontwerpen in hunnen zamenhang.

De leden oordeelen dat het nuttig en noodig is de Grondwet te verbeteren. Het oordeel over de ontwerpen *loopt echter zoo verre uiteen*, dat eenige leden van meening zijn (zoo zij tusschen die twee uitersten zouden moeten kiezen) dat het geluk en de voorspoed der natie meer zouden worden bevorderd door het behoud der Grondwet met alle hare gebreken, dan door de invoering der voorgedragen wijzigingen. Een lid meende dat de veranderingen welke de oorspronkelijke ontwerpen der Staats-Commissie hebben ondergaan, aan die ontwerpen veel van hunnen zamenhang en doelmatigheid hebben doen verliezen. Een lid, dat te voren voor eene Grondwetsherziening heeft geijverd, achtte het tegenwoordig oogenblik minder geschikt. Hij zal zijne goedkeuring niet onthouden, hoezeer hij zich onder anderen bezwaard gevoelt over: het regt van vereeniging, het niet invoeren van meerdere bezuinigingen, het behoud van den Raad van State, het toelaten van openbare godsdienstoefeningen ook buiten de gebouwen en besloten plaatsen. Drie leden waren getroffen door het gevaarlijke regt van vereeniging en vergadering, vooral bij directe verkiezing en hoogst zwakke en gebrekkige Eerste Kamer, waardoor de kroon van vele belangrijke voorregten en invloed verstoken, zonder steun gelaten werd. Zij betreurden bijzonder het verminderen dier voorregten in het beheer over de militaire magt. De bepalingen omtrent de promulgatie der kerkelijke voorschriften en de benoeming der leeraars van de Godsdienst, alsmede de bepalingen nopens het onderwijs in het ontwerp voorkomende, leverden hun nieuwe gronden van bezwaar op; en zij zagen met groote bekommering het verdwijnen van veel bepalingen, met het monarchaal stelsel verbonden; doch met genoegen dat vele gebreken zijn verholpen; zoodat, hoezeer zij zich niet in alle opzigten met de ontwerpen kunnen vereenigen, zij echter thans geene reden meer vinden om de ontwerpen af te stemmen.

Eenige punten van bezwaar zijn er echter overgebleven, het regt van vereeniging en vergadering, de inrigting der vertegenwoordiging in de Kamers. Die leden zonden de bezwaren daartegen op. Hunne bezorgdheid nopens het regt van vereeniging in verband met de regtstreeksche verkiezingen, klimt hooger, bij de allerongelukkigste inrigting der Eerste Kamer. Zonder meerdere waarborgen en met de zaden van onrust en beroering welke de bepaling van art. 15 Ontwerp I (regt van vereeniging) aankweekt, verwachten de voormelde leden dat het democratisch beginsel spoedig geheel de overhand in ons Vaderland zal nemen en dat de Monarchie met het regerend Huis daarbij zal verdwijnen, en rekenen het pligt, hunne medewerking daartoe niet te verleenen. Een dezer leden drukte nog bijzonder op de omstandigheid dat de ontwerpen veel te veel overlaten aan volgende wetsbepalingen, waarvan de inhoud en strekking noodwendig onbekend zijn, op het ondoelmatige in zijn oog van de regtstreeksche verkiezingen; op de nietigheid der bezuinigingen; op het gevaar, aan de afkondiging van kerkelijke voorschriften buiten bemoeijing der Regering. Twee leden zijn van oordeel, dat zij in verschillende bepalingen niet kunnen instemmen, als: de erkenning van het regt van vereeniging en vergadering, de regtstreeksche verkiezingen, de zamenstelling van de Eerste Kamer en de voorgestelde bepalingen nopens de koloniale aangelegenheden. Zij achten het naar aanleiding der Kon. boodschap pligt iets van eigen denkwijze ten offer te brengen; erkennen de onmogelijkheid om alle meeningen te vereenigen; daarom, ofschoon zij er het heil niet van verwachten, dat velen er zich voorspiegelen, en gelooven, dat de wijzigingen veel verder worden uitgebreid, dan de meerderheid van dat gedeelte der natie verlangt, dat geacht kan worden bevoegd beoordeelaar te zijn, zullen zij zich voor de aanneming verklaren en zich onderwerpen aan de minderheid der bevolking, dewijl die minderheid, naar den ongelukkigen geest des tijds, de verwerping aan een stelsel van behoud ter kwader trouw, in stede van aan eenen geest van behoud ter goeder trouw, zou toeschrijven. Beide leden vinden zich dus genoopt om hunne meening aan de omstandigheden ten offer te brengen, achtende daardoor in het tegenwoordig tijdsgewricht, het meest overeenkomstig hunnen pligt te handelen.

Een lid verklaart, dat hij de wetsontwerpen, als een geheel beschouwd, kan goedkeuren. In alle bijzonderheden kan hij niet instemmen, maar ziet geen gevaar in het regt van vereeniging of in de bepalingen tot de vertegenwoordiging evenmin als omtrent de overige punten van bezwaar bij andere leden.

Veel is aan nadere wetsbepalingen overgelaten, doch juist daarbij kan veel gedaan worden tot stuiting van de schadelijke gevolgen, welke sommigen vreezen. Door de aanneming zal men tevredenheid stichten, door weigering, de rust verstooren en de kroon, en het gansche land aan groote onheilen bloot stellen.

Vervolgens is deze afdeeling overgegaan tot de behandeling van de afzonderlijke ontwerpen.

In de *Tweede* Afdeeling waren al de acht leden tegenwoordig, als: de Heeren: Verheijen, Graaf van Limburg Stirum Noordwijk, Brugmans, van Hall, Hinlopen, Baron van Welderen Rengers, Graaf van Limburg Stirum en Baron van Brienen van de groote Lindt, de laatste als President.

De meerderheid heeft, met den wensch van toenadering bezield, gemeend vele bijzondere meeningen te moeten ten offer brengen, terwijl de noodzakelijkheid van eene herziening door de afdeeling algemeen is erkend. — Wat aangaat het regt van vereeniging, zijn de bij sommige leden opgekomen bedenkingen met treffende voorbeelden gestaafd. Deze leden beweren dat die vereenigingen, waarvan het regt in de Grondwet opgenomen zoude worden, meestal en wel bijzonder van politieken aard zullen zijn, en zich hier even als elders, tusschen het volk en het bestuur plaatsende, den geregelden gang der Regering ten eenenmale zullen belemmeren, en evenzeer de gemoederen in eenen staat van spanning houden, die voor orde en rust gevaarlijk is en tot beroerten aanleiding geven kan. De leden wezen op Engeland en Frankrijk, en vertrouwden dat de wet een voldoenden waarborg zou daarstellen, om het kwaad der vereenigingen te beteugelen. — Van de regtstreeksche verkiezingen verwachten de leden weinig voldoende gevolgen en verklaarden zich tegen het wetsontwerp, en konden in de zamenstelling en benoeming der Eerste Kamer volgens dit ontwerp, geen voldoenden waarborg voor het monarchaal beginsel aantreffen. — Nopens de vrijheid van godsdienst, bestond bij de meerderheid geen bezwaar. De bepaling in het ontwerp, dat het onderwijs voortdurend een voorwerp van de zorg der Regering blijft, bevredigt de leden, die daardoor de gegronde hoop verkrijgen dat de verdienstelijke

leerwijs volgens de grondslagen van de wet van 1806 zooveel mogelijk behouden zal worden.

In de *Derde* Afdeeling hebben zitting de Heeren Jhr. van Lunenburg, Baron van Hugenpoth van Aerdt, van der Hoop, Baron de Liedel de Well, Piepers, Jhr. Junius van Hemert, van der Oudermeulen, Vos de Wael en Ridder van Rappard, President.

Op den voorgrond stelde deze afdeeling dat de taak van de Eerste Kamer zich bepaalt tot goed- of afkeuring. Zij onthield zich dus van bedenkingen van ondergeschikt belang. Zij vroeg

1°. Wordt eene Grondwetsherziening op dezen oogenblik in het welbegrepen belang van het vaderland gevorderd?

2°. Is eene uitgebreide Grondwetsherziening zoo als thans wordt voorgedragen, met de voorschriften van de bestaande Grondwet overeen te brengen? Beide vragen worden *toestemmend* beantwoord.

Ten aanzien van de *eerste* vraag aarzelden verreweg de meeste leden dezer afdeeling niet, te verklaren, *dat zij in de gegevene omstandigheden eene zelfs ruime Grondwetsherziening noodzakelijk beschouwen.*

Met opzigt tot de *tweede* vraag, zoo had men op art. 227 Grondw. het oog, doch meende dat de daarin voorkomende bepaling geen hinderpaal opleverde voor eene meer uitgebreide Grondwetsherziening.

Voorts meenden de leden, dat de regten van de Kroon bij de nieuwe wet te veel worden ingekort. Men wees hier op de regtstreeksche verkiezingen en de zamenstelling van een ontbindbare Eerste Kamer, welker leden, niet eens door den Koning benoemd, aan eene periodieke aftreding zouden zijn onderworpen; op de beperkingen van het gezag des Konings over zee- en landmagt; op de meerdere magt aan de Tweede Kamer opgedragen, en andere bepalingen.

Als eene tweede algemeene beschouwing werd door zeven leden opgemerkt, dat de wensch naar Grondwetsherziening bij een groot deel der natie is ontsproten uit de meening, dat hieruit vermindering van lasten zou voortvloeijen; terwijl nu de voorgestelde wijzigingen en verandering volstrekt tot geene bezuiniging, maar zelfs aanvankelijk tot vermeerdering van uitgaven moeten leiden, konden die leden de vrees niet onderdrukken, dat de herziening, geene tevredenheid, maar bittere teleurstelling zou geven.

Als eene derde algemeene beschouwing werd door die leden aangevoerd, dat bij de voorstellen te veel aan den gewonen wetgever wordt overgelaten.

Twee leden onthielden zich van het maken van algemeene beschouwingen. Een hunner meende, dat de Eerste Kamer alleen geroepen is om te beoordeelen of er noodzakelijkheid bestaat om de ontwerpen goed te keuren; dat hij zijne zienswijze omtrent eenige punten gaarne zal opofferen aan den wensch van Vorst en Volk, en zulks ten einde eendragt te bevorderen en onrust en staatsschokken te verhoeden.

Voorts zijn in deze afdeeling nog eenige aanmerkingen in het midden gebragt over het bewuste niet invullen der dagteekening.

— Heden avond ten 7 ure zijn HH. Exc. de Ministers weder vergaderd.

— Woensdag ll. heeft de Gouverneur van Zuid-Holland de stad Dordrecht met een bezoek vereerd. Omstreeks 5½ ure heeft Z. Exc., onder salut-schoten van de op de reede liggende ijzeren sleep-stoomboot Dordrecht, met de Moerdijksche boot de stad weder verlaten, en is Donderdag avond te Hellevoetsluis aangekomen en ten 11 ure weder vertrokken, zijne reis door het eiland Voorne voortzettende.

— In deze Residentie zijn aangekomen en aan het hôtel de Gouden Leeuw afgestapt de Heer Paquet, Secretaris van Z. M. den Koning voor de zaken van het Groothertogdom Luxemburg, de Ridder Albisie de Formanoir de Lacazinie, Mr. de Beaumer en de Professor Manginmele; aan het hôtel de Bellevue afgestapt Henry Baring, lid van het Parlement te Londen, en aan het hôtel Fuhri F. Deyks, Hoogleeraar aan de Akademie te Munster.

— Naar men verzekert zullen de vergaderingen van de Synode der Ned. Hervormde kerk, waarvan de zittingen onlangs waren hervat, tegen het einde dezer week voor dit jaar worden gesloten.

Per Telegraaph.

5 Sept. 4 uren 47 min. van 's Hage.

De Eerste Kamer houdt heden algemeene beraadslagingen. Men is niet tot stemming gekomen. Morgen ten elf ure wordt de Zitting voortgezet.

DEN HELDER, 3 September.

Tegen den 20sten dezer zal alhier naar Curaçao zeilree liggen het schip de Resolutie, Kapt. Roelofs. Er is gelegenheid voor het verzenden van brieven naar dat eiland, over het postkantoor aan den Helder.

UTRECHT, 3 September.

Den 15den dezer zal de Hooggeleerde Heer Mr. J. van Hall, benoemd tot Professor in de Regten aan onze Hoogeschool, zijn Hoogleeraarsambt aanvaarden met het houden van eene rede in het groot auditorium alhier.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 2 September.

Lodewijk Philips heeft met zijne echtgenoot en eenige leden van zijn gezin de hier nog liggende Chinesche jonk bezocht. Zij werden door het publiek met levendige toejuichingen ontvangen.

— Bij de laatste geweldige stormen op de Noordkust van Engeland hebben meer dan 100 menschen het leven verloren, door het verbrijzelen vooral van visscherssche pen; de schade wordt op ruim 10,000 £ begroot.

— In Ierland blijft het rustig, doch bij voortduring worden er personen in hechtenis genomen. Het regtsgeding von Smith O'Brien c. s. zal den 19den beginnen en wel te Nenagh.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 September.

In de zitting der Nationale Vergadering van eergisteren is eene ondersteuning van 600,000 fr. gesteund voor de meubelmakerswerklieden der hoofdstad. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft daarenboven een millioen aangevraagd voor de gestichten van weldadigheid in het geheele rijk. Vervolgens is het besluit van den 9den Maart door het voorloopig bestuur uitgevaardigd, waarbij de lijfsdwang was afgeschaft, met 456 tegen 237 stemmen opgeheven, en deze dus hersteld.

Nog heeft de Minister van Finantiën een crediet van 6 millioen aangevraagd ter betaling van de aan de stad Avignon bestelde vaandels.

— Van de gedwongen belasting van 45 centimes, waren reeds 95 millioen ontvangen, doch 65 millioen moesten nog geheven worden, welke de belanghebbenden onwillig waren te betalen.

— De Heer Lamartine geeft heden een nieuw werk uit, getiteld: *drie maanden aan het bewind.*

— In de Zitting van den 2den is het voorstel om den staat van beleg op te heffen, alvorens de beraadslagingen over de staatsregeling zouden aanvangen, met 529 tegen 140 stemmen verworpen. De Generaal Cavaignac heeft zich vooral tegen het voorstel verklaard.

— Genoemde Generaal heeft eene wapenschouwing over het leger en de nationale garde in het veld van Mars gehouden.

SPANJE.

Men verneemt, dat een plan tot regeling der Spaansche binnen- en buitenlandsche schuld aan de Regering aangeboden is door Don Manuel Sanchez Silva, Afgevaardigde bij de Cortes en lid van het Commité tot regeling der schuld, benoemd bij Koninklijk besluit van 11 Mei ll.

Het beginsel van dit plan bestaat in de conversie van al de verschillende soorten van Spaansche schuldbrieven in een 2 pCts. fonds.

De 3 pCts. zullen daarbij à pari aangenomen worden; de 4 pCts. en 5 pCts. tegen 12 pCt.; de achterstallige Coupons tegen 8 pCt. en de Passive Schuld tegen 5 pCt.

Volgens dit beginsel zullen de 3 pCts., welke thans tusschen 19 en 20 staan, 1 pCt. rente minder geven, op het nominale kapitaal, en dus 5 pCt. minder op het werkelijke, en zullen de houders in dit geval slechts 10 pCt. rente bekomen in plaats van 15 pCt. welke zij thans van hun kapitaal genieten. Het gevolg daarvan zoude zijn, dat de nieuwe 2 pCts. onmiddelijk op 13 pCt. zullen moeten vallen, ten einde de verhouding van de rente, welke men thans geniet, gelijk te maken.

De conversie kan op de volgende grondslagen berekend worden: 4980 millioen 4 en 5 pCts. van de buiten- en binnenl. schuld, welke à 12 pCt. aangenomen worden; 2037 millioen achterstallige coupons à 8 pCt.; 451 millioen provisionele schuldbrieven tegen 5 pCt.; 1194 millioen passive en 1050 millioen renteloozе schuld, tegen 5 pCt.; 3091 millioen 3 pCt. tegen pari. De nieuwe 2 pCt. zullen dus volgens deze berekening bedragen 7915 millioen. Als men hiervan aftrekt 694 millioen, welke het verschuldigde van den verkoop der nationale goederen, in 2 pCts. bedraagt, dan zal men bevinden, dat circa 160 millioen jaarlijks aan rente op de geheele schuld zal moeten btaald worden.

[Men houde echter bij deze verbazende millioenen-tallen in het oog, dat men in Spanje bij realen rekent van 27 centen Ned. en dat men dus die getallen op ruim een ¼ van onze munt moet terugbrengen, om ze daarmede te kunnen vergelijken. Zoo wordt de rentelast van 160 millioen, als bovenstaande berekening op goede gronden steunt, ruim 43 millioen Nederl., en dan krijgt de finantiele toestand van Spanje een veel minder ongunstig aanzien. Want het draagt die rentelast over een grondgebied van 8500 □ mijlen en eene bevolking van ruim 11 millioen; terwijl Nederland op een gebied van slechts 553 □ mijlen en eene bevolking van ongeveer 3 millioen met 36 millioen rente bezwaard is.

Ofschoon men bij den meerderen algemeenen rijkdom en welvaart van Nederland, Spanje, noch in vergelijking met zijn vijftien malen uitgestrekter grondgebied, noch met zijne vier malen sterkere bevolking, bij de beschouwing der schuld, met ons land kan vergelijken, zoo blijkt toch uit bovenstaand opgave, dat wanneer ook Spanje's rentelast nog meerder bedroeg, men de toestand der geldmiddelen niet zoo ongunstig schijnt te moeten achten, indien men er slechts toe geraken mogt om orde, eerlijkheid en zuinigheid in het geldelijk beheer te brengen, zonder welke echter, en hier is helaas het vooruitzigt nog zeer donker, de staat van zaken hoe langer hoe hopeloozer wordt.]

ITALIE.

ROME, 29 Augustus.

In de Zitting van de Kamer van Afgevaardigden van eergisteren heeft de Minister van Policie verklaard, dat het Ministerie de voorwaarden verworpen had, die door de Oostenrijkers gesteld waren op de ontruiming van het Pauselijk gebied. Of deze verwerping met toestemming was van den Paus, heeft de Minister niet verklaard, maar wel gezegd, dat het Kabinet nimmer de voorstellen zal aannemen, die met de waardigheid en onafhankelijkheid van den Staat strijdig zijn.

— De provincie Ferrara is nog geheel met Oostenrijkers bezet; ofschoon de

Generaal van Weldch op eene nota van den Paus verklaard had, dadelijk het grondgebied van den kerkelijken Staat te zullen ontruimen.

— De Vrijcorpsen, die gevormd waren voor het geval dat de oorlog mogt uitbarsten, zijn ontbonden; er is ook een besluit bekend gemaakt tot beteugeling der persovertredingen.

— De Heer La Torre heeft het portefeuille van Oorlog niet aangenomen, en nu is de Graaf Lovatelli benoemd.

— Radetzky heeft de inrigting van de regterlijke magt in Lombardije en in het Venetiaansch gebied op dien voet hersteld, als die vóór den 18den Mei bestond; er zijn slechts eenige wijzigingen van plaatselijk belang.

TOSCANE.

LIVORNO, 26 Augustus.

Den 10den was alhier zekere Pater Garazzi aangekomen, die wegens het prediken van oproerige en revolutionaire stelsels op de publieke plaatsen uit Florence gebannen was. Op de terugreis naar Bologna, zijne vaderstad, kwam hij voorbij Livorno, waar de Regering hem het ontschepen wilde beletten; maar het volk, aan hetwelk de zaak ter oore was gekomen, ging hem met geweld van boord halen en voerde hem onder algemeene toejuichingen in triumph de stad door. Verscheidene malen heeft hij gepredikt, daarbij het volk tot den oorlog voor de onafhankelijkheid aansporende, en is eindelijk onder het gejuich der menigte weder vertrokken.

De stad is thans aan de hevigste gisting ten prooi. Het volk heeft uit alle magt de klokken geluid; de oproerlingen hebben den Gouverneur gevangen genomen, zich met geweld gewapend en het voornemen te kennen gegeven van tegen Florence op te rukken. Zij hebben de telegraaf verbrijzeld; alles ligt onderst boven; de winkels zijn gesloten.

Er is eene voorloopige Regering ingesteld uit 7 personen bestaande. Men gelooft echter dat de rust weldra zal hersteld wezen, daar eene Commissie uit het volk naar Florence vertrokken en door den Groothertog was ontvangen, die beloofd had de grieven, waarover zij zich beklaagde, te zullen wegnemen, zoodra de rust in de stad zou hersteld zijn.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 29 Augustus.

Radetzky heeft aan het Ministerie van Oorlog, 10 op den vijand in Italië veroverde vaandels ten geschenke gezonden. Deze zullen met de sleutels van de stad Milaan in het Keizerlijk wapenhuis ter gedachtenis bewaard worden.

— Het grootste gedeelte der burgerwacht heeft verklaard, niet meer de wapenen tegen de arbeiders te zullen opnemen; er zullen daarom nog 3 regimenten infanterie hier in garnizoen komen.

FRANKFORT.

3 September.

In de Zitting van het Duitsch Parlement van gisteren was het Limburgsche vraagstuk aan de orde van den dag. De Minister van Buitenlandsche Zaken had medegedeeld, dat de Heer Lieber, uit Brunswijk, tot Gezant te 's Gravenhage was benoemd, met last, aan de Nederlandsche Regering kennis te geven van de besluiten der Nationale Vergadering met betrekking tot Limburg, zoo als mede, om op de voltrekking derzelve aan te dringen. De Minister deelde vervolgens de correspondentie mede, die hij met den Nederlandschen zaakgelastigde dienaangaande had gehouden, waaruit bleek, dat de Nederlandsche Regering met geen ander oogmerk troepen naar Limburg zou afgezonden hebben, dan tot handhaving der openbare orde aldaar, nadat de proclamatie der Limburgsche Afgevaardigden bij het Duitsche Parlement, eene groote gisting der gemoederen in het Limburgsche had verwekt. De Nederlandsche Regering beweerde mede, dat geene Duitsche vanen door Hollandsche troepen waren afgerukt geworden en onder de voeten getreden. In een enkel oord was eene vaan neergehaald, omdat zij tot opschrift had: *er worden geene belastingen meer betaald.* — Deze verklaring had het Rijksministerie niet bevredigd, zoodat het aan zijn' Gezant te 's Hage gelast had een gestreng onderzoek te bewerkstelligen nopens de bezwaren der Limburgers, en in geval dat zij gegrond mogten zijn, eene bevredigende satisfactie te verlangen.

Hierop werd door den Afgevaardigde Wernher, uit Rijnhessen, eene motie gedaan, strekkende dat de vergadering zich de hier op betrekking hebbende correspondentien zou doen voorleggen, en verklaren, dat het Ministerie niet met den noodigen nadruk gehandeld had; hij voegde er bij, dat deze aangelegenheid geene vertraging duldde; in de nieuwe Nederlandsche constitutie was Limburg als bestanddeel van Nederland verklaard, zonder eenige notitie te nemen van deszelfs betrekking tot Duitschland. In een Nederlandsch dagblad was gezegd, dat de Nationale Vergadering berouw gevoelde over de door haar genomen besluiten en op derzelver uitvoering niet zou aandringen, enz. Het Ministerie had reeds vroeger eenen afgezant naar Holland behooren af te zenden. De Nationale Vergadering behoorde als nu een vast besluit te nemen, ten einde de Limburgers gerust te stellen en opdat Holland zich zou kunnen overtuigen, dat men met Duitschland den draak niet kon steken. Het Ministerie werd vervolgens door verscheidene andere leden aangevallen en van laauwheid beschuldigd. Eenige leden drongen op verdaging aan, maar de Ministers wilden eene dadelijke beslissing, uithoofde eene motie van afkeuring en beschuldiging tegen hen was gedaan; zij verklaarden, dat zij sedert den korten tijd hunner benoeming een zoo ingewikkeld vraagstuk niet hadden kunnen oplossen; dat de keuze van eenen Afgevaardigde naar Holland zeer moeijelijk was geweest; zij hadden het Limburgsche vraagstuk op eene vredelievende wijze willen beslechten, te meer, omdat in de Sleeswijk-Holsteinsche aangelegenheden zich meerdere mogendheden ongunstig over Duitschland geuit hadden; overigens verklaarden zij, dat, indien de vergadering deze afkeurende motie aannam, zij onmiddelijk hunne posten zouden nederleggen. De Heer Venedij verklaarde onder anderen, dat, ingevalle ook gansch Europa zich tegen Duitschland verhief, hetzelve echter zijn regt moest handhaven en elke interventie van buiten moest terugwijzen. Hierop werd door de Ministers geantwoord, dat de ware kracht de bezonnenheid en gematigdheid niet uitsloot. Eindelijk werd, na eene lange discussie het amendement van Stedtman, namelijk, eene gemotiveerde orde van den dag, aangenomen, en de afkeurende motie van Wernher verworpen. Als Gezant naar 's Gravenhage is thans benoemd de Brunswijksche Legatie-Raad Liebig, vergezeld van den Heer Bernhardi.

— Von Gagern is weder met groote meerderheid tot Voorzitter van het het Parlement gekozen.

HAMBURG.

2 September.

Wegens de met Denemarken gesloten wapenstilstand zullen te Altona 750 Deensche krijgsgevangenen tegen Duitsche worden uitgewisseld. Gisteren zijn 4,000 man Duitsche troepen uit Sleeswijk beginnen terug te trekken. Te Kopenhagen worden onderscheiden schepen gereed gemaakt om de Zweedsche troepen naar hun land terug te voeren.

STADS BERIGT.

Gedurende de maand Augustus 1848, zijn binnen de Stad *Leyden* overleden 76 personen, als: 22 Mannen, 23 Vrouwen, 15 Zoons en 16 Dochters, daarenboven als levenloos aangegeven 6.

In diezelfde maand zijn aldaar geboren 95 kinderen, als 49 Zoons en 46 Dochters.

KERKNIEUWS.

LEEUWARDEN, 31 Augustus. Ten gevolge van het bedanken van den Wel-Eerw. Zeer Geleerden Heer J. Broedelet, Predikant te Gouda, heeft de Breede Kerkenraad der Ned. Herv. Gemeente alhier heden het navolgende twaalftal geformeerd: DD. A. Witteveen, te Huizum; Bennink Janssonius, te Arnhem; Blauw, te Renswoude; Cats Wor, te Mijdrecht; Erdbrink, te Zutphen; Hamerster, te Noordbroek; van Voorst, te Almelo; Adama van Scheltema, te Hoorn; van Berkum, te Stiens; van Koetsveld, te Schoonhoven; van der Scheer, te Baambrugge, en Kamp, te Zwartsluis.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: H. W. P. L. VAN BEEK
OEGSTGEEST, EN
31 Augustus 1848. A. C. C. MEERBURG.

Heden overleed ons geliefd jongste Kind, MARIA GEERTRUIDA, slechts twee maanden oud.

A. C. LEEMBRUGGEN,
LEYDEN, C. M. LEEMBRUGGEN,
4 September 1848. Geb. PLUYGERS.

AANKONDIGING.

Ter voldoening aan art. 807 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, in verband met art. 242 van het Burgerlijk Wetboek, wordt bij deze aangekondigd, dat bij exploit gedaan door den Deurwaarder HENDRIK LANDERT, te *Woerden*, op den 1sten September 1848, behoorlijk geregistreerd, door FENNI JOHANNA HOOL, zonder beroep, Huisvrouw van GERARDUS MARINUS GROESBEEK, *Bierbrouwer*, wonende te *Bodegraven*, tegen denzelven haren man een eisch tot **Scheiding van Goederen** is ingesteld.

De Procureur occupeerende voor de Eischeresse FENNI JOHANNA HOOL *voornoemd*.
P. K. DOEFF.

De Ondergeteekende zijne **BROOD- en BESCHUITBAKKERIJ** overgedaan hebbende aan zijnen Zoon, bedankt bij deze gelegenheid zijne Stadgenooten, voor de gunst en het vertrouwen hem gedurende eene reeks van jaren geschonken, en beveelt zijnen Zoon bij voortduring in hunne gunst.

C. VAN BREDERODE SENIOR.

Ingevolge bovenstaande advertentie neemt ik de vrijheid als Opvolger in de voornoemde **AFFAIRE** mij beleefdelijk in de gunst mijner Stadgenooten aan te bevelen, hun tevens berigtende, dat ook bij mij in het groot en klein te verkrijgen is **Tarwe- en Roggemeel**, tegen civiele prijzen; belovende in alle opzigten eene prompte bediening.

C. VAN BREDERODE Jr.

Tot betaling der COUPONS van CERTIFICATEN, 3 pCts. *Werkelijke Schuld*, geadministreerd op het *Administratie-Kantoor*, gevestigd te *Leyden*, en verschenen primo September 1848, zal worden gesteld des Dingsdags van elke week, *van* 12 *tot* 2 *ure* namiddags, ten Kantore der Administratie op de Hooglandsche Kerkgragt, Wijk VII, No. 372, te Leyden.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. N°. 240, te *Leyden*, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen primo September 1848, van de 3 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & WED. W. BORSKI.
" " A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
" " S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & DE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
DE WED. H. F. TJEENCK, c. s.

TENTOONSTELLING

DER

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ

tot Aanmoediging van den Tuinbouw,

onder bescherming van Z. M. den Koning.

De *Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Aanmoediging van den Tuinbouw*, herinnert bij deze hare Leden en brengt tevens ter kennis van alle belangstellenden, dat zij hare **Tweede Tentoonstelling** van Bloemen, merkwaardige Gewassen, Vruchten en Tuinsieraden, zal houden van Zondag den 10den tot en met Woensdag den 13den September, in de Groote Zaal der Societeit *Harmonie*, (ingang aan de Vestzijde) te *Rotterdam*, waarvan het Programma vroeger den Leden is toegezonden.

Den Leden wordt nog herinnerd, dat op Vrijdag den 15den September, des middags ten 1 ure precies, in het Lokaal der Tentoonstelling eene Algemeene Vergadering, tot behandeling van de belangen der Maatschappij, zal worden gehouden, en dat bij die gelegenheid tevens eene uitreiking der medailles zal plaats hebben.

Eindelijk noodigt de Maatschappij diegenen, welke wenschen als Leden tot de Maatschappij toe te treden, uit, hunne namen, beroep en woonplaats schriftelijk op te geven aan den Secretaris van het Bestuur der Maatschappij, Dr. I. H. MOLKENBOER te *Leyden*, of gedurende de dagen der Tentoonstelling, aan het Lokaal waar deze wordt gehouden, onder hetzelfde adres.

Het Bestuur der Maatschappij voornoemd:
Namens hetzelve:
Prof. W. H. DE VRIESE, *Tweede Voorzitter*.
Dr. I. H. MOLKENBOER, *Secretaris*.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van:

N°. 1. Eene Partij WEI- of HOOILAND, aan den Straatweg onder *Oegstgeest*, Kadaster Sectie C, N°s. 292 en 293, groot 2 Bunders, 19 Roeden en 30 Ellen.

N°. 2. Eene Partij WEI- of HOOILAND, aan den Rhijn in den Waard onder *Leyderdorp*, Kadaster Sectie A, N°s. 1042—1045, 1099 en 1100, groot 3 Bunders, 72 Roeden en 24 Ellen.

N°. 3. Een HUIS en ERVE, te *Leyden* op de Papengracht, voorzien van 5 Kamers en alle noodige Gemakken, Wijk IV N°. 575.

N°. 4. Een HUIS en ERVE of PAKHUIS, te *Leyden* in de Kijfhoekstraat, Wijk II N°. 98.

N°. 5. Eenen grooten en aangenamen SPEELTUIN, met Moesgrond, Broeibakken en Druivenlessenaar, genaamd *Hoekhof*, staande en gelegen buiten de Koepoort der Stad *Leyden*, onder *Soeterwoude*, Kadaster Sectie A, N°s. 881—885, groot 85 Roeden en 37 Ellen.

Waarvan de provisionele opveiling zal plaats hebben op Zaturdag den 9den September 1848, en de finale gunning op Zaturdag den 16den September 1848, beide des avonds ten 6 ure precies, terwijl tusschen de veiling en afslag, ten Kantore van den na te noemen Notaris, verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere verhooging.

En voorts *nog* bij *opbod* en *afslag*, op Zaturdag den 9den September 1848:

N°. 6. Een HUIS en ERVE, te *Leyden* aan den Nieuwen Rhijn tegenover de Boomgracht, Wijk III, N°. 9.

N°. 7. Een HUIS en ERVE, te *Leyden* in de Kijfhoekstraat, Wijk II N°. 101.

Alles breeder bij aangeplakte billetten omschreven.

Het Perceel N°. 3 kan worden bezigtigd des Woensdags en Zaturdags tusschen 5 en 7 ure, mits vooraf bij de Bewoonster belet vragende; het Perceel N°. 5 des Vrijdags en Zaturdags, van 10 tot 1 uur; de Perceelen N°s. 6 en 7 daags vóór en op den dag der Verkooping, en de overige Perceelen dagelijks.

Zijnde intusschen nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. R. BARKEY, te *Leyden*.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN TWEE HOUTZAAGMOLENS,

op Vrijdag den 29sten September 1848, zullende in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen de Stad *Leyden*, door Opveilen, en op Vrijdag den 6den October daaraanvolgende, beide dagen des voormiddags ten elf ure, door Afslaan en Verkoopen:

N°. 1. Eenen allergunstigst gelegenen, hechten, sterken, in volle werking zijnde, en goed beklanten Achtkanten HOUTZAAGMOLEN, genaamd *de Beesterboom*, met deszelfs goed onderhouden Houtlootsen, Heerenhuis, Knechtswoningen en verdere Getimmerten, ERF, WERF, en fraaijen TUIN met eenen KOEPEL, staande en gelegen buiten de Witte poort der Stad *Leyden*, tusschen den hoogen Rhijndijk en den Rhijn of het Galgewater, onder *Soeterwoude*, omtrent een kwartier uur gaans van de gemelde Stad, geteekend met N°s 181 en 182, bekend bij het Kadaster in Sectie A, N°s 1996, 2119, 2120 en 2121, te zamen ter grootte van 45 Roeden en 16 Ellen.

N°. 2. Eenen hechten, sterken, HOUTZAAGMOLEN, zijnde een Paltrok, genaamd *de Jonge Paulina*, met twee nieuwe Houtlootsen, twee nieuwe Knechtswoningen, Koetshuis en Stalling voor twee Paarden, ERF en WERF, staande en gelegen als boven, nevens het voorgaande Perceel, geteekend met N°. 182 A, B, C en D, bekend bij het Kadaster in Sectie A N°s 2115, 2116, 2117 en 2118, te zamen ter grootte van 15 Roeden en 78 Ellen.

De voorschrevene Perceelen zullen met 1 November 1848 door den Kooper kunnen worden aanvaard, en kunnen worden bezigtigd des Dingsdags en Donderdags van iedere week en op den dag der Veiling van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 4 ure, met uitzondering van het Heerenhuis, hetwelk alleen des Dingsdags zal kunnen worden bezigtigd.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen C. KLAVERWYDEN, residerende te *Soeterwoude*, en J. A. PRIJN, residerende te *Leyden*, ten Kantore van welken laatstgenoemden Notaris tusschen de Veiling en den Afslag, Verhoogingen zullen worden aangenomen tegen genot van *een Vijfde* van elke Verhooging.

Een zeker Geneesmiddel voor kortademigheid, verouderde hoest en borstaandoeningen, zijn de Holloway's Pillen.

In den laatsten tijd zijn er buitengewone proeven genomen op verschillende lijders, die gedurende langen tijd aan de hevigste aamborstigheid leden, alsook anderen, aan slechte spijsvertering, zuur, zwakte der maag lijdende, hetgeen dikwijls in waterzucht en andere gevaarlijke ziekten eindigde. Een twaalftal werd onder de meest als ongeneesbaar beschouwde gekozen, en deze aan een geregelde kuur der **Holloway's Pillen** onderworpen, waardoor de meeste in 70 dagen, anderen in korteren tijd genezen zijn.

Te bekomen bij F. L. VAN SANTEN KOLFF, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 4 SEPTEMBER.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{13}{16}$	$44\frac{7}{8}$
Dito Certificaten	» 3	»	52	$52\frac{1}{8}$	52
Dito dito	» 4	»	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{1}{4}$
O. I. Leening	» 4	»			
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	68		
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»			
Haarlemmermeer	» 5	»	$67\frac{1}{2}$		
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maats.					
BELGIE, Certificaten	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito, bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{3}{16}$	$36\frac{1}{16}$
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$8\frac{3}{8}$	$8\frac{5}{8}$	$8\frac{1}{2}$
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	$7\frac{3}{16}$		
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$17\frac{15}{16}$	$18\frac{1}{8}$	$18\frac{1}{16}$
Coupons Ardoins			$6\frac{1}{16}$	$6\frac{1}{4}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$20\frac{5}{8}$	$21\frac{1}{8}$	21
Dito dito	» 4	»	$21\frac{3}{4}$	$22\frac{1}{4}$	22
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$97\frac{7}{8}$	$98\frac{1}{8}$	$97\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	99	$99\frac{1}{8}$	99
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$85\frac{1}{2}$	$85\frac{3}{4}$	
Dito bij HOPE	» 4	»	$76\frac{3}{4}$	77	$76\frac{3}{4}$
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{3}{4}$	
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»	$58\frac{1}{2}$		
Certificaten van Dito	» 6	»			
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	f			
Dito dito	» 500	»	$117\frac{1}{2}$		
PRUISSEN, Loten van 50 R.	»	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	$69\frac{1}{2}$	70	$69\frac{3}{4}$
Idem	» $2\frac{1}{2}$	»	$36\frac{1}{2}$	37	$36\frac{3}{4}$
Aandeelen 22 Mei 1834	f 500	f			
Idem 4 April 1839	f 250	f			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Boux.	à 5	pCt.			
BRAZILIË	» 5	»	$74\frac{1}{2}$	75	
MEXICO	» 5	»	$15\frac{1}{2}$		
AMERIKA	» 6	»			
Dito Bankactiën					
GRIEKENLAND	» 5	»			
VENEZUELA	» $2\frac{1}{2}$	»	$14\frac{5}{8}$	$14\frac{3}{4}$	

Koers van het Geld: Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.